

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-05-28

Vår referens

Ida Thell

Utredningssekreterare

ida.thell@malmo.se

Remiss - Återrapportering kring kraftsamlande insatser

GRF-2025-5012

Sammanfattning

Grundskolenämnden har via kommunstyrelsen fått möjlighet att yttra sig över förslag på organisering för kraftsamlande insatser. Grundskolenämnden yttrade sig över en första remiss med förslag på organisering i december 2023 och ställde sig då positiv till förslaget intentioner.

Arbetet med kraftsamlande insatser syftar till att öka ungas möjligheter att arbeta och studera efter årskurs 9 och grundskoleförvaltningen ser positivt på detta.

Grundskolenämnden är en av de nämnder som får ett särskilt uppdrag kring att genomföra de kraftsamlande insatserna. Målsättningen för kraftsamlande insatser går i linje med grundskolenämndens viktigaste uppdrag som är att skapa en likvärdig verksamhet som möjliggör en hög måluppfyllelse för alla Malmös elever.

Då det finns en osäkerhet i tidsramarna för budget i förslaget ser grundskolenämnden en utmaning i att skapa en långsiktig och hållbar struktur för insatserna. Det saknas även en tydlighet i hur de kraftsamlande insatserna hänger ihop med arbetet inom ramen för lokal utveckling.

Förslag till beslut

Grundskolenämnden föreslås besluta

1. Grundskolenämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och skickar detsamma till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Återrapportering kring kraftsamlande insatser
- Protokollsutdrag KSAU 250324 § 141 Återrapportering kring kraftsamlande insatser; nu fråga om remiss

- Tjänsteskrivelse KSAU 250324 Återrapportering kring kraftsamlande insatser; nu fråga om remiss
- Tjänsteskrivelse KSAU 240909 Uppdrag budget 2023 - Definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft (STK-2023-137-45)
- Beslut KF 240926 § 189 med reservation (SD) och särskilt yttrande (M+C) Uppdrag budget 2023 - Definiera och starta ett (STK-2023-137-50)
- Bilaga A – Kraftsamlande insatser PM
- G-Tjänsteskrivelse GRNAU 250605 Remiss av återrapportering Kraftsamlande insatser
- Förslag till yttrande GRN 250619 remiss av återrapportering Kraftsamlande insatser

Beslutsplanering

Grundskolenämndens arbetsutskott 2025-06-05

Grundskolenämnden 2025-06-19

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Grundskolenämnden har via kommunstyrelsen fått möjlighet att yttra sig över förslag på organisering för kraftsamlande insatser. Grundskolenämnden yttrade sig över en första remiss med förslag på organisering i december 2023 och ställde sig då positiv till förslaget intentioner gällande att ta ett stadsövergripande helhetsgrepp gällande lokal utveckling (GRF-2023-31353).

Bakgrund

Kommunstyrelsen fick i kommunfullmäktiges budget 2023 i uppdrag att, tillsammans med berörda nämnder och bolag, definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft, här kallat kraftsamlande insatser. Stadskontoret har efter inkomna remissvar (STK-2023-137) identifierat ett behov av att samla och synliggöra stadens processer kring samtliga tre hållbarhetsdimensioner och lokala utvecklingsfrågor i stort. Det stadsövergripande arbetet med lokal utveckling är en grund för de kraftsamlande insatserna som ska ske i några få av stadens geografiska områden. Utifrån inkomna remissvar har stadskontoret även tagit fram ett reviderat index för att mäta utsatthet. Stadskontoret föreslår att slutgiltiga delområden väljs ut i samråd med de berörda nämnderna och deras förvaltningar i ett senare skede.

Stadskontorets förslag är att det övergripande arbetet med kraftsamlande insatser är att arbeta förebyggande och främjande för att öka ungas möjligheter att arbeta och studera efter årkurs 9. Målet är att öka andelen unga som arbetar eller studerar.

Målformulering

Målsättningen med kraftsamlande insatser är att öka ungas möjligheter till att arbeta eller studera efter årskurs 9 genom förebyggande insatser. Baserat på statistik från 2023 har Malmö en högre andel av unga som varken arbetar eller studerar (UVAS) jämfört med riksgenomsnittet.

Utvärdering

Arbetet utvärderas med utgångspunkt i en indikator som anger andelen unga som varken arbetar eller studerar (UVAS) vid 2030 och 2035. Det kan även utvärderas med andra ändamålsenliga metoder som exempelvis intervjuer med nyckelpersoner.

Index

Stadskontoret har tagit fram ett kompletterande index till det som presenterades i ärendet STK-2024-137. Det nya indexet är inspirerat av det uppdrag regeringen gav SCB och Boverket (2023), i vilket myndigheterna ska identifiera geografiska områden där utanförskapet bedöms vara särskilt stort, och som har särskilda behov när det gäller insatser från det offentliga.

Geografi

Stadskontoret har tagit fram ett kompletterande index till det som presenterades i ärendet STK-2024-137. Det nya indexet är inspirerat av det uppdrag regeringen gav SCB och Boverket (2023), i vilket myndigheterna ska identifiera geografiska områden där utanförskapet bedöms vara särskilt stort, och som har särskilda behov när det gäller insatser från det offentliga. Delområdena som pekas ut i det inledande skedet är:

- Augustenborg, Heleneholm och Södra Sofielund
- Gullviksborg och Hermodsdal
- Herrgården, Kryddgården, Persborg, Törnrosen och Örtagården
- Holma
- Katrinelund

Flera av de utpekade delområdena ligger i nära anslutning till varandra och har därför klustrats.

Process och genomförande

Stadskontoret föreslår att arbetsmarknads- och socialnämnden, fritidsnämnden, förskolenämnden, grundskolenämnden, kulturnämnden och tekniska nämnden får ett särskilt uppdrag kring att genomföra de kraftsamlande insatserna. Stadskontoret bedömer att fler nämnder/bolag kan knytas till arbetet i olika skeden utifrån att olika behov identifieras eller uppstår. Stadskontoret är sammankallande och innehar en

samordningsfunktion för kraftsamlande insatser i stort. Kommunstyrelsen beslutar om fördelning av ekonomiska medel.

En förvaltningsöverskridande styrgrupp samt arbetsgrupp med representanter från de olika förvaltningarna med särskilt ansvar föreslås inrättas. Styrgruppen föreslås bestå av representanter från samtliga förvaltningar som medverkar i kraftsamlande insatser.

Stadskontoret föreslår följande kriterier för valet insatser och därmed finansiering av insatser kopplade till kraftsamlande insatser:

- både direkta och indirekta insatser kan inkluderas, så länge det finns en tydlig effektlogik kopplad till det övergripande målet att fler unga ska arbeta eller studera efter grundskolan
- flera aktörer involverade
- minst en miljon kr
- fokus på förebyggande insatser

Remissfrågor:

- Hur kan/bör nämnderna involveras i arbetet?
(i förslaget ingår representanter från förvaltningarna i styrgrupp och arbetsgrupp)
- Finns det någon befintlig styrgrupp som anses lämplig för det här arbetet?
- Vad vore rimliga fördelningskriterier för ekonomiska medel mellan förvaltningar kopplat till föreslagna insatser?
- Finns det insatser som redan är i gång som behöver förstärkas inom ramen för kraftsamlande insatser?

Grundskoleförvaltningens synpunkter på förslaget

Grundskoleförvaltningen ser positivt på intentionerna som beskrivs i remissen och att arbetet med kraftsamlande insatser syftar till att öka ungas möjligheter att arbeta och studera efter årskurs 9. Grundskoleförvaltningens grunduppdrag är att säkerställa att eleverna når målen för sin utbildning och går ut grundskolan med godkända betyg och behörighet för fortsatta studier. Förvaltningen ser vidare positivt på att stärka arbetet i Malmös socioekonomiskt svagare delar, med särskilt fokus på barn och ungas uppväxtvillkor. Grundskoleförvaltningen har de senaste åren sett en positiv utveckling i de delområden som beskrivs och nämndens resursfördelningsmodell syftar särskilt till

att ge alla elever likvärdiga förutsättningar att nå målen. Genom att bedriva en grundskoleverksamhet av god kvalitet med utgångspunkt i skollagen och läroplaner bidrar grundskoleförvaltningen i arbetet för att minska ojämlikhet i staden.

I arbetet med att skapa goda uppväxtvillkor för barn och unga i Malmö är förebyggande arbete och tidiga samordnade insatser i samverkan mellan nämnder och organisationer en avgörande förutsättning. Grundskoleförvaltningen anser att det är rimligt att grundskolenämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, fritidsnämnden, förskolenämnden, kulturnämnden och tekniska nämnden får ett särskilt uppdrag för de kraftsamlade insatserna. Utöver de nämnder som föreslås ingå i arbetet är funktionsstödsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden särskilt viktiga parter i arbetet då även de besitter stor kunskap om målgruppen.

Målsättningen för kraftsamlade insatser går i linje med grundskolenämndens viktigaste uppdrag som är att skapa en likvärdig verksamhet som möjliggör en hög måluppfyllelse för alla Malmös elever. Tidiga och långsiktiga insatser bidrar till en gynnsam utveckling för både barn, unga och vuxna. Då det finns en osäkerhet i tidsramarna för budget i förslaget ser förvaltningen en utmaning i att skapa en långsiktig och hållbar struktur för insatserna. Vidare är kopplingen till arbetet med lokal utveckling oklar och förvaltningen saknar en tydlighet i hur arbetet med lokal utveckling respektive kraftsamlade insatser hänger ihop kopplat till delområdena.

I förslaget beskrivs att arbetet ska utvärderas med utgångspunkt i en indikator som anger andelen unga som varken arbetar eller studerar (UVAS) vid 2030 och 2035. Grundskoleförvaltningen ser en utmaning gällande utvärdering av arbetet och hur effekten av de kraftsamlade insatserna ska kunna mätas och särskiljas från effekter av andra insatser. Som tidigare nämnts krävs även en långsiktighet och uthållighet i förebyggande insatser för att uppnå målet om att fler unga ska arbeta eller studera. Förvaltningen har i svaren på frågorna förhållit sig till ovan förutsättningar.

1. Hur kan/bör nämnderna involveras i arbetet? (i förslaget ingår representanter från förvaltningarna i styrgrupp och arbetsgrupp)

Stadens gemensamma arbete, och därmed Malmöborna, gynnas av att stadens styr signaler går i linje med de gemensamma målen. Grundskoleförvaltningen har tidigare påtalat vikten av en sammanhållen styrning och att uppföljning sker i befintliga uppföljnings- och planeringsprocesser. Det är viktigt att staden fortsätter att arbeta för att synkronisera stadens ambitioner kring bland annat hållbarhet, mänskliga rättigheter och lokal utveckling med målarbetet. Tydliga former för samverkan är en förutsättning för förebyggande och tidiga insatser.

2. *Finns det någon befintlig styrgrupp som anses lämplig för det här arbetet?*

Grundskoleförvaltningen ser positivt på att stadskontoret är sammankallande och har en samordningsfunktion för kraftsamlande insatser. En lämplig styrgrupp bör ha mandat att fatta beslut och bestå av representanter från samtliga involverade förvaltningar. Förvaltningen vill lyfta att det är viktigt att det finns en koppling mellan styr- och arbetsgrupp för kraftsamlande insatser och organisering av lokal utveckling och strukturerna för detta arbete.

3. *Vad vore rimliga fördelningskriterier för ekonomiska medel mellan förvaltningar kopplat till föreslagna insatser?*

Förvaltningen anser att fördelning bör ske utifrån lokala behov och att finansiering av kraftsamlande insatser med fördel kan förstärka befintligt arbete. Vad gäller andra aktörer vill grundskoleförvaltningen lyfta att det kan finnas behov av andra samverkansaktörer utöver andra förvaltningar i staden. Grundskoleförvaltningens verksamheter arbetar i samverkan med civilsamhälle, föreningar och bostadsbolag såsom MKB utifrån de lokala områdenas specifika förutsättningar och behov. Andra samverkansaktörer kan därmed bli aktuella som utförare av insatser, i samverkan med en förvaltning.

4. *Finns det insatser om redan är i gång som behöver förstärkas inom ramen för kraftsamlande insatser?*

Förvaltningen delar bilden av att de kraftsamlade insatserna under 2025 främst bör stärka befintliga insatser med ändamålsenlig målinriktning. Grundskolenämndens grunduppdrag berör många punkter av det som går under hållbar utveckling och som stämmer överens med målsättningen för kraftsamlande insatser. Utöver den ordinarie verksamheten ingår grundskoleförvaltningen i flera samarbeten med andra nämnder och aktörer, vilka kan bedömas passa in inom ramen för kraftsamlande insatser. Det bör poängteras att de insatser som beskrivs nedan dock inte endast sker i de utvalda delområden som föreslås i remissen.

Trygga barnet

Trygga barnet är en samverkansmodell som togs fram inom ramen för SBUM (Samverkan för barn och unga). I SBUM ingår representanter från förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen, gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, arbetsmarknads- och socialförvaltningen, fritidsförvaltningen, funktionsstödsförvaltningen, kulturförvaltningen, stadskontoret, polisen och Region Skånes Första linjen.

Trygga barnet startade som ett projekt i Rosengård 2022 med syfte att öka tryggheten och minska brottsligheten bland barn och unga, och att fler elever skulle fullfölja en gymnasieutbildning. Modellen ska underlätta för förskolan, skolan, vården och socialtjänsten att samverka kring ett barns behov tillsammans med barnet och vårdnadshavarna. Genom gemensam styrning, gemensam struktur och tydlig samordning kan förskola, skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård identifiera behov och ge barn och deras vårdnadshavare samordnat stöd i ett tidigt skede.

Nytt Allaktivitetshus på Stenkulaskolan

I februari 2025 togs beslut om att etablera ett nytt allaktivitetshus på Stenkulaskolan. Under hösten 2025 får barn, unga och vuxna i Rosengård, Sofielund och Östra Sorgenfri därmed en ny mötesplats med kostnadsfria aktiviteter efter skolan, på kvällar och helger. Allaktivitetshusens modell bygger på att främja en meningsfull fritid, sprida kunskap om mänskliga rättigheter och skapa verktyg för delaktighet och inflytande där Malmöbor ges möjlighet att vara med och påverka. Fram till 2030 planeras för en spridning av allaktivitetshusmodellen i Malmö, med ett nytt allaktivitetshus vart tredje år.

Hållbara övergångar för unga i riskzonen

Inom ramen för ESF-projektet *Hållbara övergångar för unga i riskzonen* har grundskoleförvaltningen, gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen tillsammans identifierat kritiska övergångar där barn och unga riskerar att falla mellan stolarna. Projektets övergripande syfte är att genom strukturerade samverkans- och arbetsformer, med fokus på den unges behov, ge unga stöd vid dessa övergångar. Arbetet inleddes under hösten 2023 med piloter i tre delprojekt.

Delprojekt 1 är det så kallade *Närvaroteamet äldre* som arbetar med elever i årskurs 7–9 med omfattande problematisk frånvaro. *Närvaroteamet äldre* är ett tvärprofessionellt stödteam som arbetar för att hjälpa elever tillbaka till en fungerande skolgång.

Delprojekt 2 kallas *Mind the gap* och arbetar det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) förebyggande tillsammans med grundskolor i stadsdelsområde söder för att identifiera, fånga upp och stötta elever som ligger i riskzonen att inte klara övergången till gymnasiet. *Mind the gap* arbetar även med uppsökande verksamhet, i samverkan med andra aktörer, i stadsdelsområde söder för att hitta, motivera och stötta ungdomar till gymnasiestudier.

Delprojekt 3 kallas *Framsikt* och erbjuder ungdomar placerade på SiS-hem och på HVB stöd och vägledning. *Framsikt* syftar till att öka barnens motivation och

ge goda förutsättningar till studier så att övergången till skola under eller efter placeringstiden blir så smidig som möjlig.

Lotsteamet

Lotsteamet är ett samarbete mellan grundskoleförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen kring högstadiel elever med normbrytande beteende eller kriminalitet. *Lotsteamet* arbetar med att hjälpa och stötta eleven i en svår social situation och bedriver, under en kortare period, undervisning utanför elevens ordinarie skola. Arbetet startade under 2020 och under våren 2025 pågår ett projekt för att utveckla samverkansformerna.

Ansvariga

Helena Plantin Enhetschef

Anette Enhav Avdelningschef

Peter Lindberg Förvaltningschef